

Βρυξέλλες, 24.7.2020
COM(2020) 337 final

2020/0154 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 όσον αφορά την εξαίρεση ορισμένων δεικτών αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών και τον καθορισμό δεικτών αναφοράς αντικατάστασης για ορισμένους δείκτες αναφοράς που τίθενται σε παύση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SEC(2020) 284 final} - {SWD(2020) 142 final} - {SWD(2020) 143 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Υπό τον τίτλο «Μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων», το πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2020 προβλέπει την επανεξέταση του κανονισμού της σχετικά με τους χρηματοπιστωτικούς δείκτες αναφοράς (στο εξής: κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς). Οι χρηματοπιστωτικοί δείκτες αναφοράς είναι δείκτες σε σχέση με τους οποίους καθορίζεται το καταβλητέο ποσό βάσει ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή μιας χρηματοπιστωτικής σύμβασης ή η αξία ενός χρηματοπιστωτικού μέσου. Με τον καθορισμό προτύπων διακυβέρνησης και ποιότητας δεδομένων για δείκτες αναφοράς που χρησιμοποιούνται σε χρηματοπιστωτικές συμβάσεις, ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς αποσκοπεί στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των συμμετεχόντων στις κεφαλαιαγορές έναντι των δεικτών που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς στην Ένωση. Συμβάλλει στις προσπάθειες που καταβάλλει η Επιτροπή υπέρ της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

Ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς θεσπίζει απαίτηση αδειοδότησης για τους διαχειριστές χρηματοπιστωτικών δεικτών αναφοράς, καθώς και απαιτήσεις για τους συνεισφέροντες δεδομένων εισόδου που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των χρηματοπιστωτικών δεικτών αναφοράς. Ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς ρυθμίζει επίσης τη χρήση των χρηματοπιστωτικών δεικτών αναφοράς¹. Ειδικότερα, οι κανόνες του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς επιβάλλουν στις εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ (όπως τράπεζες, επιχειρήσεις επενδύσεων, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ΟΣΕΚΑ²) να χρησιμοποιούν μόνο δείκτες των οποίων ο διαχειριστής διαθέτει άδεια. Οι δείκτες αναφοράς που παρέχονται από διαχειριστή ο οποίος βρίσκεται σε τρίτες χώρες μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην ΕΕ μόνο μετά από διαδικασία ισοδυναμίας, αναγνώρισης ή προσυπογραφής.

Ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2018³. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες στην αγορά της ΕΕ μπορούν να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν δείκτες αναφοράς που παρέχονται από διαχειριστή ο οποίος βρίσκεται σε χώρα εκτός της Ένωσης —ανεξάρτητα από το αν έχει εκδοθεί απόφαση ισοδυναμίας και αν ο δείκτης έχει αναγνωριστεί ή προσυπογραφεί για χρήση στην Ένωση⁴— έως ότου λήξει το μεταβατικό καθεστώς στο τέλος Δεκεμβρίου του 2021.

1.1.1. Η ομαλή παύση χρηματοπιστωτικών δεικτών αναφοράς

Λόγω προβληματισμών σχετικά με το αν το επιτόκιο LIBOR αντιπροσωπεύει επαρκώς μια υποκείμενη αγορά ή οικονομική πραγματικότητα που αντικατοπτρίζει τον διατραπεζικό δανεισμό, η αρμόδια εθνική αρχή για το LIBOR [η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (Financial Conduct Authority – «FCA»)] ανακοίνωσε την πιθανή παύση του LIBOR μετά το τέλος του 2021. Σε όλες τις δημόσιες δηλώσεις της, η FCA έχει καταστήσει σαφές ότι, σε περίπτωση που ένας δείκτης αναφοράς απολέσει τον αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα του και δεν μπορεί να αποκατασταθεί, είναι επιβεβλημένο να παύσει να χρησιμοποιείται από εποπτευόμενες οντότητες. Δεδομένου ότι βασίζεται σε πολύ μικρό αριθμό τραπεζών της ομάδας που καθορίζει το επιτόκιο LIBOR, με αποτέλεσμα να μην είναι πλέον αντιπροσωπευτικό της υποκείμενης αγοράς ή της οικονομικής πραγματικότητας που επιδίωκε να μετρά το LIBOR, η τιμή του μπορεί να αποκλίνει σημαντικά από τη συγκεκριμένη οικονομική πραγματικότητα και να παρουσιάζει μεγαλύτερη αστάθεια.

Όπως τεκμηριώνεται στην εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής, πολλά χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις με επιτόκιο αναφοράς το LIBOR δεν θα έχουν λήξει έως την προβλεπόμενη ημερομηνία παύσης μετά το τέλος του 2021. Πολλές από τις συμβάσεις αυτές αφορούν χρεωστικούς τίτλους που εκδόθηκαν από εποπτευόμενες οντότητες, χρεόγραφα εποπτευόμενων οντοτήτων εντός ισολογισμού, το χαρτοφυλάκιο δανείων εποπτευόμενων οντοτήτων και συμβάσεις παραγώγων που έχουν συνάψει οι εν λόγω οντότητες για την κάλυψη των θέσεών τους. Όπως αναφέρεται ανωτέρω, οι εποπτευόμενες οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού της ΕΕ για τους δείκτες αναφοράς μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο δείκτες για τους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια λόγω συμμόρφωσης με τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς.

Η κατάργηση του LIBOR θα έχει σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις που δεν θα μπορούσαν να τις έχουν προβλέψει οι εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ κατά τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι οποίες συχνά έχουν μεγαλύτερη ληκτότητα. Πολλές από τις εν λόγω συμβάσεις, ιδίως εκείνες που συνάφθηκαν πριν από την έκδοση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς το 2016, δεν περιλαμβάνουν συνήθως συμβατικές «εφεδρικές» διατάξεις για την αντιμετώπιση της μόνιμης κατάργησης του επιτοκίου LIBOR. Η τροποποίηση των όρων χιλιάδων συμβάσεων που συνδέονται επί του παρόντος με το επιτόκιο αναφοράς LIBOR δεν θα είναι πάντοτε δυνατή εντός του σύντομου χρονικού διαστήματος που απομένει έως την προβλεπόμενη παύση του LIBOR στο τέλος του 2021.

Μετά τη μόνιμη παύση ενός δείκτη αναφοράς επιτοκίου, όπως το LIBOR, πλήθος υφιστάμενων χρεωστικών τίτλων, δανείων, καταθέσεων, καθώς και μεγάλος αριθμός συμβάσεων παραγώγων, θα στερούνται συμβατικού εφεδρικού επιτοκίου που να επιτρέπει στα μέρη να συνεχίσουν να συμμορφώνονται με τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Εάν δεν προβλεφθούν διορθωτικά μέτρα, η παύση ενός δείκτη αναφοράς επιτοκίου που χρησιμοποιείται ευρέως θα έχει αρνητικές συνέπειες τόσο για τις εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ όσο και για τους αντισυμβαλλομένους τους από τους οποίους οι οντότητες αυτές δανείζονται ή στους οποίους δανείζουν κεφάλαια. Όλοι οι αντισυμβαλλόμενοι συμβάσεων οι οποίες αναφέρονται σε δείκτη αναφοράς αυτού του είδους και εξακολουθούν να ισχύουν κατά την ημερομηνία παύσης θα βρεθούν αντιμέτωποι με προβλήματα έλλειψης ασφάλειας δικαίου ως προς την εγκυρότητα και την εκτέλεση των συμβατικών τους υποχρεώσεων. Στο φάσμα των συμβάσεων που θα επηρεαστούν από την παύση ενός δείκτη αναφοράς επιτοκίου που χρησιμοποιείται ευρέως περιλαμβάνονται τα εξής: 1) εκδόσεις χρεωστικών τίτλων από εποπτευόμενες οντότητες· 2) χρεόγραφα εποπτευόμενων οντοτήτων εντός ισολογισμού· 3) δάνεια· 4) καταθέσεις· και 5) συμβάσεις παραγώγων. Σε πολλές χρηματοπιστωτικές συμβάσεις οι οποίες αναφέρονται σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων που χρησιμοποιούνται ευρέως συμμετέχουν εποπτευόμενες οντότητες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς. Η έλλειψη ασφάλειας δικαίου και οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις που ενδέχεται να προκύψουν από δυσκολίες όσον αφορά την ικανότητα εκτέλεσης συμβατικών υποχρεώσεων θα θέσουν σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα στην Ένωση.

Για τον μετριασμό του κινδύνου αδυναμίας εκπλήρωσης των συμβάσεων και του επακόλουθου κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, οι κεντρικές τράπεζες σε διάφορες νομισματικές ζώνες έχουν συγκροτήσει ομάδες εργασίας, με σκοπό να προτείνουν ένα εφεδρικό επιτόκιο το οποίο θα ισχύει για τις συσσωρευμένες από το παρελθόν συμβάσεις παλαιού τύπου που αναφέρονται σε δείκτες αναφοράς επιτοκίων σε παύση και δεν μπορούν να τεθούν σε αναδιαπραγμάτευση μέχρι την ημερομηνία της μόνιμης παύσης του συγκεκριμένου δείκτη αναφοράς. Για παράδειγμα, η Επιτροπή Εναλλακτικών Επιτοκίων Αναφοράς (Alternative Reference Rate Committee – ARRC) των Ηνωμένων Πολιτειών πρότεινε ένα μοντέλο συμβατικού «καταρράκτη», το οποίο περιλαμβάνει τον υπολογισμό του

επιτοκίου αντικατάστασης βάσει επιτοκίου ημερήσιου δανεισμού μηδενικού κινδύνου (SOFR), προσαυξημένου κατά δεόντως προσαρμοσμένο περιθώριο, ώστε το επιτόκιο αντικατάστασης να προσιδιάζει στον μέγιστο δυνατό βαθμό στις οικονομικές ιδιότητες του δείκτη αναφοράς που καταργήθηκε. Επομένως, στόχος αυτών των επιτοκίων αντικατάστασης είναι να αποδώσουν με αντιπροσωπευτικό τρόπο, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, αυτό που επιδίωκαν να επιτύχουν τα συμβαλλόμενα μέρη με την αναφορά στον δείκτη αναφοράς που τέθηκε σε παύση.

Η πολιτική επιλογή που διέπει όλες τις συστάσεις ενός επιτοκίου αντικατάστασης για συμβάσεις παλαιού τύπου σκοπίμως δεν επιτρέπει να περιλαμβάνεται αναφορά στο επιτόκιο αντικατάστασης σε καμία νέα σύμβαση (οριζόμενη ως σύμβαση η οποία συνάπτεται μετά την παύση του δείκτη αναφοράς). Ο λόγος είναι ότι το επιτόκιο αντικατάστασης αποτελεί πιθανότατα μια συνθετική εκδοχή του δείκτη αναφοράς που τέθηκε σε παύση και προορίζεται να διευκολύνει τη μετάβαση σε νέο επιτόκιο. Για παράδειγμα, ένα επιτόκιο αντικατάστασης του LIBOR σε δολάρια ΗΠΑ θα υπολογίζεται πιθανότατα με βάση το επιτόκιο ημερήσιου δανεισμού μηδενικού κινδύνου (SOFR), προσαυξημένου κατά δεόντως προσαρμοσμένο περιθώριο, ώστε να αντικατοπτρίζει την ιστορική διαφορά μεταξύ του επιτοκίου ημερήσιου δανεισμού μηδενικού κινδύνου και του επιτοκίου LIBOR που αντικαθίσταται. Παρότι η συνθετική εκδοχή ενός δείκτη αναφοράς θα πρέπει να είναι αρκετά σταθερή ώστε να συνοδεύει την εκκαθάριση χαρτοφυλακίων παλαιού τύπου, δεν αποτελεί μόνιμη λύση που αντικατοπτρίζει το μελλοντικό κόστος χρηματοδότησης μιας εποπτευόμενης οντότητας.

Ωστόσο, ακόμη και όταν διατίθενται επιτόκια αντικατάστασης αυτού του είδους, θα είναι δύσκολο να τροποποιηθούν όλες οι υφιστάμενες συμβάσεις παλαιού τύπου, δεδομένης της κλίμακας των αναφορών στο LIBOR και της σύντομης χρονικής περιόδου μέχρι την προβλεπόμενη παύση του LIBOR.

Ως εκ τούτου, η μεταρρύθμιση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς συνιστά το κατάλληλο εργαλείο για την καθιέρωση ενός νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης, το οποίο θα περιορίσει τις αρνητικές συνέπειες για την ασφάλεια δικαίου και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα που μπορεί να υπάρξουν, εάν το LIBOR, ή οποιοσδήποτε άλλος δείκτης αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών εντός της Ένωσης, τεθεί σε παύση χωρίς να έχει καταστεί διαθέσιμο επιτόκιο αντικατάστασης αυτού του είδους και χωρίς να έχει ενσωματωθεί σε συμβάσεις παλαιού τύπου στις οποίες συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς.

1.1.2. Τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες

Μολονότι οι τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διεθνή οικονομία, οι ισοτιμίες που καθίστανται διαθέσιμες για διάφορα νομίσματα είναι σε μεγάλο βαθμό μη ρυθμιζόμενες και αντικατοπτρίζουν συχνά τις νομισματικές πολιτικές των κεντρικών τραπεζών. Σε ορισμένες χώρες, οι κεντρικές τράπεζες έχουν θέσει σε εφαρμογή τη διενέργεια ελέγχων για τον περιορισμό της δημοσίευσης τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών εκτός της τοπικής δικαιοδοσίας τους. Επιπλέον του περιορισμού της δημοσίευσης εξωχώριων συναλλαγματικών ισοτιμιών, ορισμένες χώρες έχουν θεσπίσει περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων οι οποίοι θέτουν όριο στη δυνατότητα μετατροπής των νομισμάτων τους.

Δεδομένου ότι τα νομίσματά τους δεν είναι ελεύθερα μετατρέψιμα, περιορίζεται η διαθεσιμότητα ενδοχώριων εργαλείων αντιστάθμισης συναλλαγματικού κινδύνου, όπως προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος, συμφωνίες ανταλλαγής ή δικαιώματα προαίρεσης. Η ζήτηση για εργαλεία αντιστάθμισης της μεταβλητότητας των τιμών συναλλάγματος σε αυτές τις χώρες υπερβαίνει κατά πολύ την περιορισμένη ρευστότητα που διοχετεύεται από την

ενδοχώρα αγορά. Κατά συνέπεια, τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έχουν αναπτύξει εξωχώριες αγορές παραγώγων, οι οποίες, λόγω των περιορισμών στη δυνατότητα μετατροπής που εφαρμόζονται, διακανονίζουν στο βασικό νόμισμα της αντισταθμιστικής οντότητας, αλλά με αναφορά στη συναλλαγματική ισοτιμία που δημοσιεύτηκε κατά τη λήξη της σύμβασης αντιστάθμισης κινδύνου. Ως εκ τούτου, η αντιστάθμιση των διακυμάνσεων σε νομίσματα που υπόκεινται στους εν λόγω περιορισμούς της δυνατότητας μετατροπής επιτυγχάνεται με εξωχώριες συμβάσεις παραγώγων. Σε αυτές περιλαμβάνονται χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως μη παραδοτέες προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος και μη παραδοτέες συμφωνίες ανταλλαγής.

Όταν οι εν λόγω προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος και συμφωνίες ανταλλαγής προσφέρονται από εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ (τράπεζα διαπραγμάτευσης)¹ και αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε τόπο διαπραγμάτευσης της ΕΕ ή μέσω συστηματικού εσωτερικοποιητή της ΕΕ, η τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό της πληρωτέας απόδοσης βάσει της προθεσμιακής πράξης συναλλάγματος ή της συμφωνίας ανταλλαγής συνιστά «χρήση» της τρέχουσας συναλλαγματικής ισοτιμίας, η οποία θέτει την προσφορά προθεσμιακών πράξεων και συμφωνιών ανταλλαγής της εποπτευόμενης οντότητας εντός του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς.

Κατά τη λήξη της τρέχουσας μεταβατικής περιόδου, όπως ορίζεται στο άρθρο 51 του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, δεν θα επιτρέπεται πλέον η αναφορά σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες για προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος ή συμφωνίες ανταλλαγής που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης εντός της ΕΕ. Αυτό σημαίνει ότι, στις αρχές του 2022, οι εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ θα βρεθούν αντιμέτωπες με τον κίνδυνο να απολέσουν την πρόσβασή τους σε πολλά επιτόκια δημόσιας πολιτικής που αποδίδονται εκτός της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών που αναφέρονται σε συμβάσεις παραγώγων οι οποίες παρέχονται σε εταιρικούς αντισυμβαλλόμενους, προκειμένου να συμβάλλουν στη διαχείριση της καθημερινής αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου που αντιμετωπίζουν.

Ο επείγων χαρακτήρας του ζητήματος αυτού οφείλεται στο γεγονός ότι σχεδόν καμία άλλη δικαιοδοσία πέραν της ΕΕ δεν ρυθμίζει τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Επομένως, λόγω της απουσίας κανονιστικού πλαισίου, οι τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν μπορούν να υποβληθούν σε αξιολόγηση όσον αφορά την ισοδυναμία στο πλαίσιο του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς. Ούτε μπορούν να αναγνωρίζονται ή να προσυπογράφονται για χρήση στην Ένωση βάσει του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, δεδομένου ότι αμφότεροι οι μηχανισμοί απαιτούν, με τη σειρά τους, κάποια μορφή ρύθμισης και εποπτείας. Εν κατακλείδι, οι τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες δεν συνιστούν κατάλληλα υπονήφια μέσα για ισοδυναμία, προσυπογραφή ή αναγνώριση έως το τέλος της μεταβατικής περιόδου.

Ως εκ τούτου, με την παρούσα πρόταση πραγματοποιούνται στοχοθετημένες τροποποιήσεις στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες θα διατηρήσουν την πρόσβασή τους σε εργαλεία αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβλητότητας των νομισμάτων που δεν είναι ελεύθερα μετατρέψιμα στο βασικό τους νόμισμα, εξασφαλίζοντας την απρόσκοπτη συνέχιση των

¹ Εποπτευόμενη οντότητα όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 17) στοιχείο β) του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς. Επισημαίνεται επίσης ότι μόνον η τράπεζα διαπραγμάτευσης που προσφέρει το παράγωγο μέσω θεωρείται ότι χρησιμοποιεί τον δείκτη αναφοράς, και όχι ο τελικός εταιρικός πελάτης που επιδιώκει να αντισταθμίσει το άνοιγμά του σε συναλλαγματικό κίνδυνο.

επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων στο εξωτερικό, μετά την λήξη της μεταβατικής περιόδου στο τέλος του 2021.

1.2. Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής

Η πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης προάγει την ασφάλεια δικαίου και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ο εν λόγω στόχος πολιτικής επεκτείνεται και σε συμβάσεις που είναι καίριας σημασίας για τη χρηματοδότηση του τραπεζικού της τομέα. Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η Ένωση επιδιώκει να δημιουργήσει ένα νομοθετικό πλαίσιο το οποίο θα διασφαλίζει σταθερότητα για τα εταιρικά δάνεια, τις εκδόσεις χρεωστικών τίτλων από τον τραπεζικό της τομέα και τις τιτλοποιήσεις.

Ενόψει της προβλεπόμενης παύσης του επιτοκίου LIBOR μετά το τέλος του 2021, οι εποπτευόμενες οντότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα βρεθούν αντιμέτωπες με προβλήματα έλλειψης ασφάλειας δικαίου όσον αφορά εκατοντάδες χιλιάδες χρηματοπιστωτικές συμβάσεις. Προκειμένου να αποφευχθούν οι δυσμενείς συνέπειες για τη δανειοδοτική ικανότητα του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα, κρίνεται αναγκαία η έγκαιρη παροχή διευκρινίσεων ως προς τη διαθεσιμότητα ενός νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης το οποίο θα μπορούν να χρησιμοποιούν οι εποπτευόμενες οντότητες σε όλες τις συμβάσεις που αναφέρονται στο LIBOR και λήγουν μετά το τέλος του 2021. Επομένως, οι προγραμματισμένες τροποποιήσεις του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς συνιστούν απόρροια τόσο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών όσο και πιο πρόσφατων πρωτοβουλιών, με στόχο την προώθηση της ανάκαμψης από τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας Covid-19.

1.3. Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η μεταρρύθμιση των δεικτών αναφοράς κρίσιμης σημασίας, όπως το επιτόκιο IBOR, συνιστά υψηλή προτεραιότητα του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την Ένωση Κεφαλαιαγορών. Η προετοιμασία για την ομαλή κατάργηση ενός σημαντικού δείκτη αναφοράς στηρίζει έναν από τους πρωταρχικούς στόχους που τέθηκαν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, και συγκεκριμένα την ενίσχυση του τραπεζικού δανεισμού και τη σταθερή χρηματοδότηση των επιχειρήσεων μέσω των κεφαλαιαγορών.

Τα διατραπεζικά επιτόκια δανεισμού αποτελούν σημαντικούς δείκτες οι οποίοι χρησιμοποιούνται τόσο για τον υπολογισμό των τόκων επιχειρηματικών δανείων όσο και για την έκδοση βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων χρεογράφων και την αντιστάθμιση χρεωστικών τίτλων. Κατά συνέπεια, η διαθεσιμότητα και η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τα διατραπεζικά επιτόκια επηρεάζει την ικανότητα των τραπεζών να χορηγούν πιστώσεις στην πραγματική οικονομία και να επιτελούν τις βασικές λειτουργίες τους.

Η παρούσα πρόταση προσφέρει διάφορα εργαλεία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η σταδιακή κατάργηση ενός διατραπεζικού επιτοκίου ευρείας χρήσης δεν θα επηρεάσει αδικαιολόγητα την ικανότητα του τραπεζικού τομέα να παρέχει χρηματοδότηση σε εταιρείες της ΕΕ και, ως εκ τούτου, δεν θα θέσει σε κίνδυνο έναν βασικό στόχο της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Τέλος, τα προτεινόμενα μέτρα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μέτρα που στηρίζουν «Μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων», η οποία αποτελεί έναν από τους πρωταρχικούς φιλόδοξους στόχους που καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για το 2020. Ο τραπεζικός δανεισμός σε πελάτες λιανικής συνιστά σημαντικό στοιχείο μιας οικονομίας η οποία εξυπηρετεί τις ανάγκες των ανθρώπων. Τα δάνεια λιανικής

αναφέρονται σε επιτόκια IBOR, των οποίων οι μεταβολές καθορίζουν τα ποσά αποπληρωμής των δανείων, τα οποία αποτελούν για πολλούς πολίτες κριτήριο κομβικής σημασίας όσον αφορά τη διαχείριση προσωπικών οικονομικών θεμάτων. Με την παροχή των κατάλληλων εργαλείων για την ορθή από νομικής πλευράς μετάβαση από τα επιτόκια IBOR, η παρούσα πρωτοβουλία είναι επωφελής για τους πελάτες λιανικής που τηρούν δάνεια στα οποία χρησιμοποιούνται τα εν λόγω επιτόκια αναφοράς.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

2.1. Νομική βάση

Η νομική βάση για την έκδοση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς είναι το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Η έγκριση τροποποιήσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του παρόντος κανονισμού, με την εκχώρηση εξουσιών ώστε να εξασφαλιστεί η συνέχιση των συμβάσεων στο πλαίσιο της παύσης ενός δείκτη αναφοράς συστημικής σημασίας στην Ένωση και με τη θέση ορισμένων δεικτών αναφοράς εκτός πεδίου εφαρμογής, θα πρέπει να εμπίπτει επίσης στην ίδια νομική βάση.

Ειδικότερα, το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την αρμοδιότητα να εκδίδουν μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ επιτρέπει στην ΕΕ να λαμβάνει μέτρα όχι μόνον για την εξάλειψη των υφισταμένων εμποδίων κατά την άσκηση θεμελιωδών ελευθεριών, αλλά και για την αποτροπή της εμφάνισης τέτοιων εμποδίων, εάν είναι επαρκώς προβλέψιμα σε συγκεκριμένο πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που καθιστούν δύσκολη για τους οικονομικούς φορείς, μεταξύ άλλων και για τους επενδυτές, την πλήρη αξιοποίηση των οφελών της εσωτερικής αγοράς. Συνεπώς, το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ παρέχει στην ΕΕ το δικαίωμα να λαμβάνει μέτρα 1) για την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με τη συνέχιση των συμβάσεων, τα οποία προκύπτουν στο πλαίσιο της πολύ πιθανής παύσης ενός δείκτη αναφοράς συστημικής σημασίας στην Ένωση στο εγγύς μέλλον και 2) για την εξασφάλιση της συνεχούς διαθεσιμότητας των τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών που χρησιμοποιούνται σε εργαλεία αντιστάθμισης κινδύνου που εκδόθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το τέλος της μεταβατικής περιόδου του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, τον Δεκέμβριο του 2021.

Ειδικότερα, η έλλειψη μηχανισμών στον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς όσον αφορά την οργάνωση της ομαλής παύσης ενός δείκτη αναφοράς συστημικής σημασίας στην Ένωση είναι πιθανό να οδηγήσει σε ανομοιογενείς εκτελεστικές ή νομοθετικές λύσεις από τα κράτη μέλη. Η εξέλιξη αυτή θα δημιουργούσε σύγχυση στους χρήστες δεικτών αναφοράς και στους τελικούς επενδυτές, με αποτέλεσμα να προκληθούν διαταραχές στην εσωτερική αγορά, οι οποίες δεν θα τους επιτρέπουν να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη της ενιαίας αγοράς. Ως εκ τούτου, φαίνεται ότι η χρήση του άρθρου 114 της ΣΛΕΕ αποτελεί την πλέον κατάλληλη νομική βάση τόσο για τη συνολική και ομοιόμορφη αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών όσο και για την αποφυγή του κατακερματισμού.

Όσον αφορά τη συνεχιζόμενη πρόσβαση σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες τρίτων χωρών για χρήστες της ΕΕ, η παρούσα πρόταση έχει ως στόχο την πρόληψη των επιζήμιων επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα ορισμένων ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ και στην αποτελεσματικότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την οικονομία της Ένωσης, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις της, επιπτώσεις που θα προκύψουν σε αντίθετη περίπτωση, εάν οι εν λόγω ισοτιμίες εξακολουθήσουν να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς. Η παρούσα πρόταση αποσκοπεί επίσης στην πρόληψη της εμφάνισης εμποδίων στην ενιαία αγορά που θα μπορούσαν να προκληθούν από κωλύματα στις διασυνοριακές συναλλαγές, λόγω αδυναμίας συνέχισης της αναφοράς σε τρέχουσες

συναλλαγματικές ισοτιμίες τρίτων χωρών. Ως εκ τούτου, το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ παρέχει την κατάλληλη νομική βάση για την επίτευξη αυτού του συντονισμένου στόχου όσον αφορά την άρση των σχετικών ρυθμίσεων.

Επομένως, τόσο η θέσπιση ενός μηχανισμού για την αντιμετώπιση συμβάσεων παλαιού τύπου όσο και η θέσπιση ενός καθεστώτος εξαιρέσεων για τη διασφάλιση της συνέχισης της αναφοράς σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΕΕ, σύμφωνα με το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ.

2.2. Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)

Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας (άρθρο 5 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ), ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ επιβάλλεται μόνον εφόσον οι επιδιωκόμενοι στόχοι δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μεμονωμένα και, συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, μπορούν να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο ΕΕ. Μολονότι ορισμένοι δείκτες αναφοράς έχουν εθνικό χαρακτήρα, ο κλάδος των δεικτών αναφοράς στο σύνολό του είναι διεθνής σε ό,τι αφορά τόσο την κατάρτιση όσο και τη χρήση τους. Ζητήματα που αφορούν δείκτες αναφοράς συστημικής σημασίας στην Ένωση, καθώς και τη χρήση δεικτών αναφοράς εκτός ΕΕ, έχουν εξ ορισμού ευρωπαϊκή διάσταση.

Τα ζητήματα που επιδιώκει να αντιμετωπίσει η παρούσα νομοθετική πρόταση δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με την ανάληψη μεμονωμένης δράσης από τα κράτη μέλη. Όσον αφορά το ζήτημα της ομαλής σταδιακής κατάργησης δεικτών αναφοράς των οποίων η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης, τα κράτη μέλη δύνανται να παρέμβουν με τη θέσπιση νομοθετικών διατάξεων που υποδεικνύουν το εθνικό επιτόκιο αντικατάστασης σε συμβάσεις στις οποίες αναφέρεται ο δείκτης αναφοράς σε παύση. Ωστόσο, η ανάληψη μεμονωμένης δράσης από τα κράτη μέλη είναι πιθανό να αντιμετωπίσει εν μέρει μόνο τα ζητήματα που διαπιστώθηκαν (ιδίως επειδή ορισμένα κράτη μέλη μπορεί να θεσπίσουν νομοθεσία, ενώ κάποια άλλα όχι). Επίσης, οι διαφορετικές προσεγγίσεις για τα επιτόκια αντικατάστασης σε συμβάσεις παλαιού τύπου μεταξύ των κρατών μελών ενδέχεται να προκαλέσουν κατακερματισμό στην ενιαία αγορά. Επομένως, απαιτείται η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη δημιουργία εναρμονισμένου καθεστώτος ομαλής μετάβασης για δείκτες αναφοράς συστημικής σημασίας, το οποίο θα εφαρμόζεται σε συμβάσεις παλαιού τύπου σε ολόκληρη την Ένωση, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή και να βελτιωθεί περαιτέρω η λειτουργία της ενιαίας αγοράς. Ειδικότερα, η δράση σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά δείκτες αναφοράς των οποίων η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης μπορεί να οδηγήσει σε συνονθύλευμα διαφορετικών κανόνων, να δημιουργήσει άνισους όρους ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και να συντελέσει σε μια προσέγγιση που θα χαρακτηρίζεται από έλλειψη συνέπειας και συντονισμού. Ένα συνονθύλευμα εθνικών κανόνων αποτελεί εμπόδιο στη δυνατότητα ενιαίας αντιμετώπισης των δεικτών αναφοράς που τίθενται σε παύση και χρησιμοποιούνται σε μεγάλο αριθμό διασυννοριακών χρωστικών τίτλων, δανείων ή συναλλαγών παραγώγων και καθιστά, συνεπώς, πιο πολύπλοκη τη διαχείριση συναλλαγών αυτού του είδους.

Ομοίως, απαιτείται επίσης η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχιση της χρήσης τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών, δεδομένου ότι καλύπτονται ήδη από κανονισμούς που έχουν εκδοθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο (κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς), ενώ η δράση σε εθνικό επίπεδο δεν επαρκεί για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

2.3. Αναλογικότητα

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς είναι αναλογική, όπως απαιτείται βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 4 της ΣΕΕ. Η πρόταση ακολουθεί μια αναλογική προσέγγιση, διασφαλίζοντας την επιβολή περιορισμένων νέων υποχρεώσεων στις εποπτευόμενες οντότητες που χρησιμοποιούν συστημικούς δείκτες αναφοράς κρίσιμης σημασίας οι οποίοι υπόκεινται ήδη σε απαιτήσεις στο πλαίσιο του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς.

Επιπλέον, η διαδικασία που συνοδεύει τη σταδιακή κατάργηση δεικτών αναφοράς συστημικής σημασίας έχει ως στόχο τη διασφάλιση της προβολής και της ασφάλειας δικαίου για τους χρήστες των εν λόγω δεικτών αναφοράς, οι οποίοι ενδέχεται να μην είναι σε θέση να τροποποιήσουν ή να αναδιαπραγματευτούν τις συσσωρευμένες από το παρελθόν συμβάσεις παλαιού τύπου που τηρούν. Συνεπώς, ο χρηματοπιστωτικός τομέας και οι τελικοί πελάτες, τόσο επιχειρήσεις όσο και πολίτες, αναμένεται να επωφεληθούν σημαντικά από τις βελτιώσεις που παρουσιάζονται με τον παρόντα τροποποιητικό κανονισμό.

2.4. Επιλογή της νομικής πράξης

Η τροποποίηση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς αποτελεί την πλέον κατάλληλη νομική πράξη για τη διευθέτηση ζητημάτων που προκύπτουν από την πιθανή κατάργηση ορισμένων IBOR που χρησιμοποιούνται ευρέως στην ΕΕ και ρυθμίζονται με τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς.

Η χρήση κανονισμού, ο οποίος είναι άμεσα εφαρμοστέος χωρίς να απαιτείται εθνική νομοθεσία, θα περιορίσει το ενδεχόμενο θέσπισης διαφορετικών μέτρων από πλευράς των αρμόδιων αρχών σε εθνικό επίπεδο και θα διασφαλίσει τη συνέπεια όσον αφορά την προσέγγιση, καθώς και μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου σε ολόκληρη την ΕΕ.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

3.1. Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη

Η Επιτροπή πραγματοποίησε εκτεταμένες διαβουλεύσεις με διάφορες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών, προκειμένου να διαμορφώσει πλήρη εικόνα των διαφορετικών απόψεων που ενδέχεται να έχουν οι συμμετέχοντες στην αγορά όσον αφορά τα ζητήματα που διαλαμβάνει ο παρών κανονισμός.

Στις 18 Μαρτίου, η ΓΔ FISMA δημοσίευσε αρχική εκτίμηση επιπτώσεων, με σκοπό την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της επανεξέτασης του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 (κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς), περιγράφοντας τις διάφορες επιλογές πολιτικής που εξετάστηκαν. Η περίοδος διαβούλευσης ολοκληρώθηκε στις 15 Απριλίου 2020. Η Επιτροπή έλαβε απαντήσεις από 22 ενδιαφερομένους, κυρίως ιδιωτικές εταιρείες και ενώσεις επιχειρήσεων.

Στις 26 Νοεμβρίου 2019, η Επιτροπή διοργάνωσε ημερίδα εργασίας γύρω από τρία βασικά θέματα:

- (1) Η πρώτη ομάδα συζήτησε το θέμα σχετικά με το αν οι ρυθμιστικές αρχές διαθέτουν τα απαραίτητα εργαλεία για την τήρηση, τη διατήρηση και, ενδεχομένως, την

τροποποίηση των μεθοδολογιών στις οποίες βασίζονται οι δείκτες αναφοράς κρίσιμης σημασίας.

- (2) Η δεύτερη ομάδα διερεύνησε περαιτέρω λεπτομέρειες όσον αφορά το ερώτημα αν ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς είναι κατάλληλος για την πλαισίωση της μετάβασης από τα υφιστάμενα διατραπεζικά επιτόκια (IBOR) στα νέα επιτόκια μηδενικού κινδύνου, ενώ αξιολόγησε επίσης το ζήτημα σχετικά με το αν ο κανονισμός για τους δείκτες αναφοράς είναι επαρκής για την πλαισίωση της μετάβασης από τον δείκτη EONIA στο βραχυπρόθεσμο επιτόκιο του ευρώ (€STR).
- (3) Η τρίτη ομάδα διατύπωσε μια οριζόντια άποψη σχετικά με το αν θα πρέπει να επαναξιολογηθεί το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, καθώς και οι διατάξεις τρίτων χωρών.

Στις 11 Οκτωβρίου, η ΓΔ FISMA δημοσίευσε δημόσια διαβούλευση με σκοπό τη στήριξη της επανεξέτασης του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς. Τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν προθεσμία έως 31 Δεκεμβρίου 2019 για να διατυπώσουν τις απόψεις τους μέσω της δικτυακής πύλης EU Survey.

Πέραν της ημερίδας εργασίας και της δημόσιας διαβούλευσης που παρουσιάζονται αναλυτικά στα τμήματα 2.1 και 2.2, η Επιτροπή συμμετείχε ενεργά στις εργασίες της ομάδας εργασίας για τα επιτόκια μηδενικού κινδύνου σε ευρώ (Euro RFR), η οποία απαρτίζεται από ενδιαφερόμενους φορείς του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένων συνεισφερόντων, διαχειριστών και χρηστών δεικτών αναφοράς, καθώς και από την ΕΚΤ, η οποία παρέχει γραμματειακή υποστήριξη, την ΕΑΚΑΑ και την Αρχή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών και Αγορών του Βελγίου (BE-FSMA), υπό την ιδιότητα του παρατηρητή σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να προσδιοριστούν οι ποικίλες παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό των βέλτιστων εργαλείων πολιτικής για την ομαλή παύση δεικτών αναφοράς κρίσιμης σημασίας. Επιπλέον, η Επιτροπή είναι μέλος της Διευθύνουσας Ομάδας του Δημόσιου Τομέα του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η οποία αποτελείται από ανώτερα στελέχη κεντρικών τραπεζών και ρυθμιστικών αρχών, συμμετοχή που της παρέχει χρήσιμες γνώσεις σχετικά με τις διεθνείς προοπτικές της δημόσιας πολιτικής όσον αφορά τη μετάβαση σε επιτόκια μηδενικού κινδύνου. Πέραν τούτου, οι υπηρεσίες της Επιτροπής συμμετέχουν ως παρατηρητές στο συμβούλιο εποπτών της ΕΑΚΑΑ και στις μόνιμες τεχνικές ομάδες της, μεταξύ των οποίων η ομάδα για τους δείκτες αναφοράς, από όπου παρακολουθούν στενά τις εργασίες της ΕΑΚΑΑ στο πλαίσιο των δεικτών αναφοράς κρίσιμης σημασίας. Τέλος, το προσωπικό της ΓΔ FISMA διατηρεί πλήθος διμερών επαφών με ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, προκειμένου να βελτιώσει περαιτέρω την ανάλυση και την πολιτική της προσέγγιση.

3.2. Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας

Η πρόταση βασίζεται στην εμπειρογνωσία των αρμόδιων αρχών της ΕΕ που εποπτεύουν επί του παρόντος τους διαχειριστές δεικτών αναφοράς κρίσιμης σημασίας, καθώς και στην εμπειρογνωσία των ίδιων των διαχειριστών. Επίσης, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις σε άλλες δικαιοδοσίες οι οποίες προετοιμάζουν με παρόμοιο τρόπο τη μετάβαση σε επιτόκια που θα αντικαταστήσουν το IBOR, ιδίως όσον αφορά τις προπαρασκευαστικές εργασίες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της Διευθύνουσας Ομάδας του Δημόσιου Τομέα του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.

Διάφορες δικαιοδοσίες έχουν συγκροτήσει επίσης ομάδες εργασίας του ιδιωτικού τομέα για τη στήριξη της μετάβασης. Η Επιτροπή ενημερώθηκε για τις διάφορες εναλλακτικές λύσεις

που εξετάστηκαν επίσης από τις εν λόγω ομάδες και διατύπωσε άποψη σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής αυτών των εναλλακτικών λύσεων στην περίπτωση της ΕΕ.

3.3. Εκτίμηση επιπτώσεων

3.3.1. Ομαλή παύση ενός χρηματοπιστωτικού δείκτη αναφοράς

Η Επιτροπή διενήργησε εκτίμηση επιπτώσεων όσον αφορά τον βέλτιστο τρόπο προσαρμογής των συμβάσεων παλαιού τύπου, οι οποίες περιέχουν αναφορές σε ευρέως χρησιμοποιούμενο δείκτη αναφοράς επιτοκίου που τίθεται σε παύση και για τις οποίες δεν μπορεί να γίνει αναδιαπραγμάτευση μέχρι το τέλος 2021 (μη διαπραγματεύσιμες συμβάσεις παλαιού τύπου). Μετά από μια πρώτη αρνητική γνωμοδότηση στις 15 Μαΐου 2020, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε θετική γνωμοδότηση για την εκτίμηση επιπτώσεων στις 4 Ιουνίου 2020.

Όλες οι επιλογές που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της εκτίμησης επιπτώσεων επικεντρώθηκαν στη δημιουργία ενός επιτοκίου αντικατάστασης σε περίπτωση διακοπής ενός ευρέως χρησιμοποιούμενου δείκτη επιτοκίου. Το επιτόκιο αντικατάστασης θα προκύπτει από μετατροπή του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση σε επιτόκιο αντικατάστασης περιορισμένης διάρκειας, με σκοπό τη στήριξη της εκκαθάρισης συμβάσεων παλαιού τύπου, τη χορήγηση άδειας από την αρμόδια αρχή για ένα τέτοιο επιτόκιο αντικατάστασης του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση, τη δημοσίευση του επιτοκίου αντικατάστασης βάσει νόμιμης εξαίρεσης ή την εντολή μόνιμης αντικατάστασης για τον δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση.

Η προσέγγιση που επιλέχθηκε κατά την εκτίμηση επιπτώσεων ήταν η τροποποίηση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, ώστε να παρασχεθούν στην εθνική αρχή που είναι αρμόδια για τον διαχειριστή ενός ευρέως χρησιμοποιούμενου δείκτη αναφοράς επιτοκίου που τίθεται σε παύση οι ρυθμιστικές εξουσίες για τη διαχείριση της ομαλής σταδιακής κατάργησης ενός δείκτη αναφοράς αυτού του είδους, σε περίπτωση που δεν μπορεί πλέον να αντικατοπτρίζει μια υποκείμενη αγορά ή οικονομική πραγματικότητα. Οι εξουσίες αυτές περιλαμβάνουν την εξουσία να ζητείται από έναν διαχειριστή δείκτη αναφοράς αυτού του είδους που τίθεται σε παύση να αλλάξει τη μεθοδολογία στην οποία βασίζεται ο δείκτης αναφοράς, ώστε να διασφαλίζεται ότι ο δείκτης αναφοράς παραμένει αρκούντως αξιόπιστος και βιώσιμος για τη στήριξη της εκκαθάρισης των συμβάσεων παλαιού τύπου στις οποίες γίνονται αναφορές στον εν λόγω δείκτη αναφοράς τη χρονική στιγμή κατά την οποία η αρμόδια ρυθμιστική αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι έχει χαθεί η ικανότητα μέτρησης της υποκείμενης αγοράς ή της οικονομικής πραγματικότητας. Οι νέες «εξουσίες μετατροπής» του δείκτη αναφοράς θα επιτρέπουν στην αρμόδια ρυθμιστική αρχή να ζητεί αλλαγή της μεθοδολογίας, εφόσον κρίνεται αναγκαία για την προστασία των καταναλωτών και της χρηματοοικονομικής σταθερότητας στην Ένωση.

Ωστόσο, μετά την ολοκλήρωση της εκτίμησης επιπτώσεων, η ρυθμιστική αρχή του LIBOR, δηλαδή η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (FCA), εξέφρασε πρόσφατα διάφορες επιφυλάξεις, οι οποίες εγείρουν αμφιβολίες ως προς την αποτελεσματικότητα των εξουσιών μετατροπής για την αντιμετώπιση όλων των περιπτώσεων που θα πρέπει να καλύπτει ένας συντελεστής μετατροπής. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την FCA: «... τα κανονιστικά μέτρα για την αλλαγή της μεθοδολογίας του LIBOR ενδέχεται να μην μπορούν να εφαρμοστούν σε όλες τις περιπτώσεις, για παράδειγμα, όταν δεν είναι

διαθέσιμα τα απαραίτητα δεδομένα εισόδου για μια εναλλακτική μεθοδολογία στο σχετικό νόμισμα.»².

Όσον αφορά την αποτελεσματικότητα, τίθενται διάφορα ζητήματα τα οποία ενδέχεται να καθιστούν λιγότερο αποτελεσματική την επιλογή των εξουσιών μετατροπής:

Πρώτον, η χρήση των εξουσιών μετατροπής ενδέχεται να μην είναι δυνατή σε όλες τις περιπτώσεις ή για όλα τα νομίσματα στα οποία χρησιμοποιείται το LIBOR. Για παράδειγμα, η FCA επισημαίνει ότι οι εξουσίες μετατροπής δεν μπορούν να ασκηθούν, όταν δεν είναι διαθέσιμα τα απαραίτητα «δεδομένα εισόδου» για μια εναλλακτική μεθοδολογία στο σχετικό νόμισμα³.

Δεύτερον, η μετατροπή μπορεί να μην είναι πάντοτε εφικτή για νομικούς ή πρακτικούς λόγους. Δεδομένου ότι η FCA παραθέτει περιπτώσεις στις οποίες ο διαχειριστής μπορεί να μην έχει πρόσβαση σε αξιόπιστα δεδομένα εισόδου στο σχετικό νόμισμα, τα ζητήματα πρόσβασης μπορεί να περιλαμβάνουν περιπτώσεις στις οποίες η άντληση και η αδειοδότηση των εν λόγω δεδομένων εισόδου ενδέχεται να φαίνεται υπερβολικά πολύπλοκη ή δαπανηρή ώστε να μπορεί να δικαιολογηθεί η προσπάθεια διαμόρφωσης ενός επιτοκίου αντικατάστασης⁴. Στην περίπτωση αυτή, η δημοσίευση του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση καταργείται χωρίς επιτόκιο αντικατάστασης.

Τρίτον, ακόμη και αν είναι εφικτές, οι εξουσίες μετατροπής ενδέχεται να καταλήξουν σε ανομοιογενή αποτελέσματα. Σύμφωνα με την FCA, ορισμένες αγορές, όπως η αγορά παραγώγων, ομολόγων και ένα μεγάλο τμήμα των αγορών μετρητών, προτιμούν τη μετάβαση σε επιτόκια διάρκειας μίας ημέρας που θα επιβαρύνονται με τόκους υπερημερίας στο τέλος της σχετικής περιόδου τοκισμού. Αντιθέτως, στις μη διαπραγματεύσιμες συμβάσεις καταναλωτικών δανείων ή εξαγωγικών πιστώσεων παλαιού τύπου που χρησιμοποιούν δείκτες αναφοράς επιτοκίου LIBOR τρίμηνης, εξάμηνης ή δωδεκάμηνης διάρκειας χρησιμοποιείται μια μελλοντοστραφής μέθοδος μέτρησης των εκτιμώμενων επιτοκίων. Κατά συνέπεια, οι αλλαγές στη μεθοδολογία που συνδέονται με την άσκηση εξουσιών μετατροπής δεν μπορούν να επιτύχουν αποτελέσματα που θα συνιστούν την προτιμώμενη έκβαση για όλους τους υφιστάμενους χρήστες του LIBOR. Συνεπώς, όπως δηλώνει η FCA, οι ρυθμίσεις αντικατάστασης που έχουν συμφωνηθεί από τον κλάδο είναι προτιμότερες, διότι είναι πιθανότερο να καλύπτουν ευρύτερο φάσμα συμβάσεων.

Τέταρτον, οι εξουσίες μετατροπής βασίζονται στο γεγονός ότι ο διαχειριστής ενός δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση και ο διαχειριστής του δείκτη αναφοράς που θα προκύψει από τη μετατροπή είναι το ίδιο νομικό πρόσωπο. Η προϋπόθεση αυτή περιορίζει τις ομάδες εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου —οι οποίες θα εκδώσουν συστάσεις σχετικά με το επιτόκιο αντικατάστασης που έχει συμφωνηθεί από τον κλάδο— να προτείνουν ένα επιτόκιο αντικατάστασης το οποίο θα διαμορφωθεί από τον ίδιο διαχειριστή με τον διαχειριστή του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση. Ειδικότερα σε περιπτώσεις διασυννοριακού χαρακτήρα, στις οποίες η ομάδα εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου λειτουργεί σε διαφορετική δικαιοδοσία από εκείνη του διαχειριστή του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε

² <https://www.fca.org.uk/news/statements/fca-statement-planned-amendments-benchmarks-regulation>

³ <https://www.fca.org.uk/markets/transition-libor/benchmarks-regulation-proposed-new-powers>

⁴ Η πρόβλεψη συντελεστή μετατροπής περιλαμβάνει την άντληση νέων δεδομένων εισόδου, την ανάπτυξη νέας μεθοδολογίας υπολογισμού και την καθιέρωση διαδικασιών εποπτείας και εργαλείων δημοσίευσης. Για όλες αυτές τις αλλαγές απαιτούνται τεχνολογικές εξελίξεις και ανάπτυξη διαδικασιών, ενδεχομένως δε και ρυθμίσεις για την άντληση και τη συμφωνία ρυθμίσεων σχετικά με την παροχή νέων δεδομένων με τρίτους, πέραν του διαχειριστή του συντελεστή μετατροπής.

παύση (π.χ. LIBOR για συμβάσεις σε δολάρια ΗΠΑ), δεν ισχύει απαραίτητως κάτι τέτοιο. Επιπλέον, μια απαίτηση αυτού του είδους επιβάλλει περιττούς περιορισμούς στο επιτόκιο που θα μπορούσε να προτείνει μια ομάδα εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου ως τον πλέον κατάλληλο δείκτη αναφοράς αντικατάστασης.

Βάσει των προαναφερομένων, η προκρινόμενη προσέγγιση τροποποιήθηκε, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η Επιτροπή θα διαθέτει τις αναγκαίες νομικές εξουσιοδοτήσεις ώστε να είναι σε θέση να εξασφαλίζει ότι το επιτόκιο αντικατάστασης ενός δείκτη αναφοράς, του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης, μπορεί να οριστεί με επαρκή βαθμό ευελιξίας ώστε να καλύπτει όλες τις πιθανές περιπτώσεις.

Ως εκ τούτου, οι εξουσίες μετατροπής αντικαταστάθηκαν από τις εξουσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να ορίζει νόμιμο διάδοχο για δείκτη αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της για τον καθορισμό του επιτοκίου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να λάβει υπόψη τα επιτόκια αντικατάστασης που έχουν συμφωνηθεί από τον κλάδο, τα οποία είναι πιθανόν να προτείνουν οι ομάδες εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου που συγκροτήθηκαν από τις κεντρικές τράπεζες σε διάφορες νομισματικές ζώνες. Η αλλαγή προσέγγισης είναι δικαιολογημένη, για να διασφαλιστεί ότι θα καθίσταται διαθέσιμο κατάλληλο επιτόκιο αντικατάστασης που έχει συμφωνηθεί από τον κλάδο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε όλες τις συμβάσεις που έχει συνάψει εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ. Το εν λόγω επιτόκιο αντικατάστασης θα πρέπει να είναι διαθέσιμο για όλες τις συμβάσεις παλαιού τύπου, ανεξάρτητα από τη δυνητική χρήση ή τους χρονικούς περιορισμούς που συνδέονται, ενδεχομένως, με την εφαρμογή συντελεστή μετατροπής που έχει οριστεί από ρυθμιστική αρχή εκτός της Ένωσης.

3.3.2. Επιλογές για την αποφυγή απώλειας εργαλείων διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο ΕΕ

Προκειμένου να διατηρηθεί η δυνατότητα αντιστάθμισης του συναλλαγματικού κινδύνου για τον χρηματοπιστωτικό και μη χρηματοπιστωτικό τομέα της ΕΕ, στην εκτίμηση επιπτώσεων αναλύθηκαν τέσσερις επιλογές, καθεμία από τις οποίες αντιστοιχεί στις στοχοθετημένες εξαιρέσεις από τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς, είτε για συγκεκριμένους δείκτες αναφοράς τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών είτε για μέσα αντιστάθμισης κινδύνου που βασίζονται σε αυτούς τους δείκτες αναφοράς για τον υπολογισμό των αποδόσεων.

Μία επιλογή —και συγκεκριμένα η γενική εξαίρεση όλων των δεικτών αναφοράς τρίτων χωρών, εκτός εκείνων που χαρακτηρίζονται κρίσιμης σημασίας για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα της Ένωσης— απορρίφθηκε σε πρώιμο στάδιο, διότι θεωρήθηκε λιγότερο συνεπής προς την αρχική προσέγγιση του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, η οποία συνίσταται στην παροχή συνολικής κάλυψης για όλους τους δείκτες αναφοράς τρίτων χωρών, λαμβανομένου υπόψη ότι η ενιαία προσέγγιση αποτελούσε συγκεκριμένο στόχο πολιτικής κατά τον χρόνο των διαπραγματεύσεων σχετικά με τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς.

Από τις τρεις εναπομείνουσες επιλογές, προκύπτει ως προκρινόμενη η επιλογή της θέσπισης νόμιμης εξαίρεσης για τις τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες τρίτων χωρών. Η προσέγγιση αυτή θεωρήθηκε η βέλτιστη λύση, ώστε οι εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ να έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες αναφοράς τρίτων χωρών για μη μετατρέψιμα νομίσματα σε προθεσμιακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί στην ΕΕ. Παράλληλα, διασφαλίζει τη διατήρηση της συνέπειας με τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς και δεν προϋποθέτει την έγκριση μεμονωμένων προθεσμιακών συμβάσεων από τις ρυθμιστικές αρχές. Στο πνεύμα του κανονισμού για τους

δείκτες αναφοράς έχει ήδη ενσωματωθεί εξαίρεση για επιτόκια δημόσιας πολιτικής, υπό τη μορφή εξαίρεσης για επιτόκια που δημοσιεύονται από τις κεντρικές τράπεζες για σκοπούς πολιτικής. Επιπλέον, εάν η διατύπωση της εξαίρεσης περιλαμβάνει τον απαραίτητο βαθμό ευελιξίας, θα είναι επίσης κατάλληλη και για άλλα επιτόκια πολιτικής τα οποία διαμορφώνονται στις αντίστοιχες τρίτες χώρες υπό την καθοδήγηση και τον έλεγχο των κεντρικών τραπεζών ή άλλων υπευθύνων χάραξης πολιτικής, όπως τα δημόσια ταμεία, προκειμένου να εξυπηρετήσουν στόχους νομισματικής πολιτικής ή άλλων πολιτικών. Επιπροσθέτως, η επιλογή αυτή διασφαλίζει σε μεγαλύτερο βαθμό τον διαχρονικό χαρακτήρα σε σύγκριση με τις άλλες δύο επιλογές. Με την επιλογή αυτή θα αντιμετωπιστεί επίσης μία από τις σχεδιαστικές αδυναμίες του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, δηλαδή η απαίτηση συμμόρφωσης των τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών με τον κανονισμό για τους δείκτες αναφοράς, των οποίων ο υψηλός βαθμός αστάθειας έχει οδηγήσει στην ανάπτυξη μιας αγοράς προθεσμιακών συμβάσεων της ΕΕ ακριβώς με σκοπό την αντιστάθμιση της αστάθειας των σχετικών τρεχουσών ισοτιμιών.

3.4. Θεμελιώδη δικαιώματα

Η παρούσα πρόταση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως την αρχή που θεσπίζει υψηλό επίπεδο προστασίας του καταναλωτή για όλους τους πολίτες της ΕΕ (άρθρο 38). Ελλείπει ομαλής μετάβασης σε επιτόκια αντικατάστασης του IBOR, οι πελάτες λιανικής θα επηρεαστούν ενδεχομένως αρνητικά από την παύση των επιτοκίων IBOR, ιδίως σε ορισμένα κράτη μέλη που βασίζονται περισσότερο σε συμβάσεις ενυπόθηκων δανείων στις οποίες χρησιμοποιούνται κυμαινόμενα επιτόκια αναφοράς.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρωτοβουλία δεν έχει καμία επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

5.1. Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων

Η Επιτροπή προτείνει την καθιέρωση προγράμματος παρακολούθησης, ώστε να αξιολογηθεί αν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις επιτυγχάνουν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

5.1.1. Παρακολούθηση όσον αφορά την ομαλή μετάβαση των επιτοκίων IBOR

Η παρούσα νομοθετική πρόταση προϋποθέτει ότι οι αρμόδιες αρχές των εποπτευόμενων οντοτήτων που χρησιμοποιούν τον αντικατασταθέντα δείκτη αναφοράς παρακολουθούν αν η αντικατάσταση ελαχιστοποίησε την αδυναμία εκπλήρωσης των συμβάσεων ή άλλες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη και τις επενδύσεις στην Ένωση. Για τον σκοπό αυτόν, υποβάλλουν εκθέσεις στην Επιτροπή και στην ΕΑΚΑΑ σε ετήσια βάση.

5.1.2. Παρακολούθηση όσον αφορά την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία

Η παρούσα νομοθετική πρόταση προϋποθέτει ότι οι αρμόδιες αρχές εποπτευόμενων οντοτήτων που χρησιμοποιούν δείκτες αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών, οι οποίοι εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς όπως ορίζει η Επιτροπή, θα γνωστοποιούν στην Επιτροπή και στην ΕΑΚΑΑ τον αριθμό των συμβάσεων παραγώγων που χρησιμοποιούν τον συγκεκριμένο δείκτη αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών για την αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβλητότητας των τιμών συναλλάγματος τρίτων χωρών τουλάχιστον ανά διετία.

5.2. Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης

5.2.1. Ομαλή παύση ενός χρηματοπιστωτικού δείκτη αναφοράς

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να περιορίσουν την έλλειψη ασφάλειας δικαίου και τους κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Βάσει της προσέγγισης καθιερώνονται εξουσίες για τον καθορισμό ενός νόμιμου επιτόκιου αντικατάστασης που θα αντικαταστήσει όλες τις αναφορές σε δείκτη αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Η αντικατάσταση όλων των αναφορών στον «δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση» με νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης έχει σχεδιαστεί για την αποφυγή, ή τουλάχιστον την ελαχιστοποίηση, δαπανηρών δικαστικών διαφορών, παρέχοντας ασφάλεια δικαίου για όλες τις συμβάσεις στις οποίες συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ. Ειδικότερα, οι προτεινόμενες νόμιμες εξουσίες αντικατάστασης: 1) αποτρέπουν το ενδεχόμενο άρνησης ενός συμβαλλόμενου μέρους σε σύμβαση στην οποία συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δήλωσης παραβίασης της σύμβασης, λόγω της διακοπής ενός δείκτη αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης· 2) προβλέπουν ότι το επιτόκιο αντικατάστασης ενός δείκτη αναφοράς αυτού του είδους, όπως προτείνεται από ομάδα εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου που έχει συγκροτηθεί υπό την αιγίδα κεντρικής τράπεζας στην οικεία νομισματική ζώνη, μπορεί να λειτουργήσει ως νόμιμη αντικατάσταση του εν λόγω δείκτη αναφοράς και 3) παρέχουν προστασία σε εποπτευόμενες οντότητες που χρησιμοποιούν (αναφέρουν) το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης έναντι δικαστικών διαφορών.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς θα επιτύχουν τους στόχους αυτούς με την ανάθεση εξουσιών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να είναι σε θέση να ορίσει ένα νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης το οποίο θα αντικαταστήσει την αναφορά στον δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση στις ακόλουθες περιπτώσεις: 1) η σύμβαση δεν περιλαμβάνει εφεδρικές διατάξεις που να καλύπτουν τη μόνιμη παύση· 2) η παύση του εν λόγω δείκτη αναφοράς μπορεί να προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Όσον αφορά τις συμβάσεις στις οποίες δεν συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, δεν ισχύει η εκ του νόμου αντικατάσταση. Προκειμένου να καλυφθούν και αυτές οι συμβάσεις, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να παρέχουν νόμιμα επιτόκια αντικατάστασης. Τα εν λόγω νόμιμα επιτόκια αντικατάστασης θα ισχύουν για συμβάσεις μεταξύ δύο μη χρηματοπιστωτικών αντισυμβαλλομένων οι οποίες διέπονται από τη νομοθεσία των δικαιοδοσιών τους. Την κατάλληλη στιγμή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει σύσταση, με την οποία τα κράτη μέλη θα ενθαρρύνονται να επιλέξουν ως νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης στους εθνικούς κανονισμούς τους το επιτόκιο αντικατάστασης που επιλέγεται για εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ.

Δεδομένου ότι πρωταρχικός στόχος αυτών των νέων εξουσιών είναι η κατοχύρωση της ασφάλειας δικαίου για τις υφιστάμενες συμβάσεις που αναφέρονται στον δείκτη αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης, φαίνεται ότι είναι συνεπές να εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές της εποπτευόμενης οντότητας που χρησιμοποιεί τον σχετικό δείκτη αναφοράς να παρακολουθούν αν τα νόμιμα επιτόκια αντικατάστασης για συμβάσεις που συνάπτονται από εποπτευόμενες οντότητες είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των δικαστικών διαφορών ή την παραβίαση συμβάσεων αυτού του είδους, και να γνωστοποιούν τα πορίσματά τους στην Επιτροπή, σε ετήσια βάση.

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις των διατάξεων του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς, που διέπουν τη σταδιακή κατάργηση ενός δείκτη αναφοράς συστημικής σημασίας στην Ένωση, στηρίζονται σε τρεις βασικούς πυλώνες.

Πρώτον, με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς θα θεσπιστεί νόμιμη εξουσία, βάσει της οποίας η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ορίζει ένα επιτόκιο αντικατάστασης, εάν και όταν παύσει να δημοσιεύεται ένας δείκτης αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Η εν λόγω εξουσία μπορεί να ασκηθεί ανεξάρτητα από τον τόπο αδειοδότησης και δημοσίευσης του δείκτη αναφοράς. Κατά τον καθορισμό του νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις των ομάδων εργασίας επιτοκίων μηδενικού κινδύνου που λειτουργούν υπό την αιγίδα των αρμόδιων κεντρικών τραπεζών για το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα επιτόκια του δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση.

Δεύτερον, το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης θα αντικαταστήσει, εκ του νόμου, όλες τις αναφορές στον «δείκτη αναφοράς που τέθηκε σε παύση» σε όλες τις συμβάσεις στις οποίες συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ. Προκειμένου να μπορούν να επωφεληθούν από το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης, οι συμβάσεις που αναφέρονται στον δείκτη αναφοράς που τέθηκε σε παύση πρέπει να εκκρεμούν κατά την έναρξη ισχύος του ορισμού, ενώ δεν μπορεί να αναφέρεται στο νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης καμία σύμβαση που συνάπτεται μετά την έναρξη ισχύος της εκτελεστικής πράξης με την οποία ορίζεται το επιτόκιο αντικατάστασης.

Τρίτον, για συμβάσεις στις οποίες δεν συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να εγκρίνουν νόμιμα επιτόκια αντικατάστασης σε εθνικό επίπεδο. Την κατάλληλη στιγμή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δύναται να εκδώσει σύσταση, στην οποία να προτείνεται να είναι τα εθνικά νόμιμα επιτόκια αντικατάστασης πανομοιότυπα με το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης που έχει οριστεί για συμβάσεις στις οποίες συμμετέχουν εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ.

Στη συνοπτική παρουσίαση που ακολουθεί παρέχεται περιγραφή των βασικών στοιχείων του προτεινόμενου νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης και των επιπτώσεών του σε συμβατικές διατάξεις:

Υποχρεωτική χρήση του νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης	<p>1) Συμβάσεις παλαιού τύπου που δεν περιλαμβάνουν συμβατικούς εφεδρικούς δείκτες αναφοράς.</p> <p>2) Συμβάσεις παλαιού τύπου που περιλαμβάνουν εφεδρικές διατάξεις μόνο για την αντιμετώπιση προσωρινής αναστολής δείκτη αναφοράς του οποίου η παύση θα προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης.</p> <p>3) Συμβάσεις παλαιού τύπου που περιλαμβάνουν εφεδρική διάταξη, η οποία παραπέμπει στους δείκτες αναφοράς που αναφέρονται στο σημείο 2) (π.χ. τελευταία αναφερόμενη διόρθωση των ανωτέρω δεικτών αναφοράς).</p>
Προαιρετική χρήση του νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης (προαιρετική συμμετοχή)	<p>Συμβάσεις παλαιού τύπου που παρέχουν στους συμβαλλόμενους την επιλογή εφεδρικών επιτοκίων.</p> <p>Συμβάσεις παλαιού τύπου στις οποίες δεν συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς.</p>
Αμοιβαίως αποδεκτές επιλογές εξαίρεσης	<p>Συμβαλλόμενοι που αναδιαπραγματεύτηκαν τις αναφορές σε δείκτη αναφοράς και επιλέγουν άλλο επιτόκιο αντικατάστασης.</p>
Γεγονότα ενεργοποίησης	<p>Το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης τίθεται σε εφαρμογή ή καθίσταται διαθέσιμο σε περίπτωση επέλευσης τριών γεγονότων ενεργοποίησης:</p> <p>1) δημόσια δήλωση από διαχειριστή δείκτη αναφοράς, ή για λογαριασμό του, όπου</p>

	<p>ανακοινώνεται ότι ο διαχειριστής έχει παύσει ή θα παύσει σε μόνιμη βάση την παροχή του δείκτη αναφοράς·</p> <p>2) δημόσια δήλωση από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή για την αδειοδότηση του διαχειριστή δείκτη αναφοράς, όπου ανακοινώνεται ότι ο διαχειριστής δείκτη αναφοράς έχει παύσει ή θα παύσει σε μόνιμη βάση την παροχή του δείκτη αναφοράς·</p> <p>3) δημόσια δήλωση από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή για την αδειοδότηση του διαχειριστή δείκτη αναφοράς, όπου ανακοινώνεται ότι ο δείκτης αναφοράς δεν είναι πλέον αντιπροσωπευτικός για την υποκείμενη αγορά ή οικονομική πραγματικότητα με μόνιμο και ανεπανόρθωτο τρόπο.</p>
Πεδίο εφαρμογής του νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης	Όλες οι συμβάσεις στις οποίες γίνεται αναφορά σε δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση και όπου συμμετέχει εποπτευόμενη οντότητα της ΕΕ ως αντισυμβαλλόμενο μέρος. Η αμοιβαίως αποδεκτή επιλογή εξαίρεσης εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη και για εποπτευόμενες οντότητες.
Συνοδευτικά μέτρα	Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την έκδοση συστάσεων με τις οποίες τα κράτη μέλη θα καλούνται να συμπληρώσουν το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης για χρήση από εποπτευόμενες οντότητες με εθνικούς κανόνες, βάσει των οποίων θα ορίζεται η χρήση του νόμιμου επιτοκίου αντικατάστασης της ΕΕ σε συμβάσεις μεταξύ μη χρηματοπιστωτικών αντισυμβαλλομένων οι οποίες διέπονται από τη νομοθεσία των δικαιοδοσιών τους.

Το νόμιμο επιτόκιο αντικατάστασης μπορεί να εφαρμοστεί όταν επέλθει οποιοδήποτε από τα τρία αντικειμενικά γεγονότα ενεργοποίησης, όπως περιγράφονται στον πίνακα ανωτέρω.

5.2.2. Εξαίρεση συγκεκριμένων δεικτών αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις αποσκοπούν στην εξαίρεση συγκεκριμένων δεικτών αναφοράς τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται ορισμένα κριτήρια. Ο κατάλογος εξαιρέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 2 του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς θα επεκταθεί ώστε να συμπεριλαμβάνονται οι δείκτες αναφοράς τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών που ορίζει η Επιτροπή [νέα παράγραφος 1 σημείο i)]. Η τροποποίηση αυτή θα συνοδεύεται από διάταξη που θα προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή δύναται να ασκεί την εξουσία της και να εφαρμόζει τα κριτήρια εξαίρεσης των αναγνωρισμένων δεικτών αναφοράς τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τους δείκτες αναφοράς (άρθρο 2 νέες παράγραφοι 3 και 4). Για να πληροί τις προϋποθέσεις εξαίρεσης, ο δείκτης αναφοράς τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών πρέπει: 1) να μετρά την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία νομίσματος τρίτης χώρας που δεν είναι ελεύθερα μετατρέψιμο και 2) να χρησιμοποιείται σε συχνή, συστηματική και τακτική βάση από τις εποπτευόμενες οντότητες της ΕΕ ως συντελεστής διακανονισμού για τον υπολογισμό της απόδοσης βάσει προθεσμιακής πράξης συναλλάγματος ή συμφωνίας ανταλλαγής. Επιπλέον, προκειμένου η Επιτροπή να έχει στη διάθεσή της όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον καθορισμό των εξαιρούμενων δεικτών αναφοράς, η ΕΑΚΑΑ και η ΕΚΤ υποχρεούνται να της παρέχουν σχετικές πληροφορίες και απόψεις όσον αφορά συγκεκριμένα κριτήρια εξαίρεσης.

Τέλος, για την παρακολούθηση της καταλληλότητας της νέας εξαίρεσης που θεσπίζεται, οι αρμόδιες αρχές και οι εποπτευόμενες οντότητες υποχρεούνται να γνωστοποιούν, σε περιοδική βάση, στην Επιτροπή τη χρήση των εξαιρούμενων δεικτών αναφοράς από επιχειρήσεις της ΕΕ και τις μεταβολές στους ισολογισμούς των εποπτευόμενων οντοτήτων όσον αφορά το άνοιγμα σε συναλλαγματικές διακυμάνσεις τρίτων χωρών.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 όσον αφορά την εξαίρεση ορισμένων δεικτών αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών και τον καθορισμό δεικτών αναφοράς αντικατάστασης για ορισμένους δείκτες αναφοράς που τίθενται σε παύση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁵,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Προκειμένου να αντισταθμιστεί το άνοιγμα σε κίνδυνο μεταβλητότητας των τιμών συναλλάγματος σε νομίσματα τα οποία δεν είναι άμεσα μετατρέψιμα ή υπόκεινται σε συναλλαγματικούς ελέγχους, οι εταιρείες της Ένωσης συνάπτουν μη παραδοτέες προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος και συμφωνίες ανταλλαγής. Τα εν λόγω μέσα παρέχουν στους χρήστες τους τη δυνατότητα προστασίας τους έναντι της μεταβλητότητας ξένων νομισμάτων που δεν είναι άμεσα μετατρέψιμα σε βασικό νόμισμα, όπως το δολάριο ή το ευρώ. Η μη διαθεσιμότητα τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών για τον υπολογισμό των πληρωτέων αποδόσεων βάσει προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος και συμφωνιών ανταλλαγής θα έχει αρνητικές συνέπειες για εταιρείες της Ένωσης που πραγματοποιούν εξαγωγές σε αναδυόμενες αγορές ή τηρούν στοιχεία ενεργητικού στις αγορές αυτές, με επακόλουθο άνοιγμα σε διακυμάνσεις των νομισμάτων των αναδυόμενων αγορών. Μετά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 51 παράγραφοι 4α και 4β του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, δεν θα είναι πλέον δυνατή η χρήση τρεχουσών συναλλαγματικών ισοτιμιών που παρέχονται από διαχειριστή τρίτης χώρας πέραν της κεντρικής τράπεζας.

⁵ ΕΕ C της , σ. .

⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς σε χρηματοπιστωτικά μέσα και χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή για τη μέτρηση της απόδοσης επενδυτικών κεφαλαίων, και για την τροποποίηση των οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 (ΕΕ L 171 της 29.6.2016, σ. 1).

- (2) Προκειμένου οι εταιρείες της Ένωσης να είναι σε θέση να συνεχίσουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες, μετριάζοντας τον συναλλαγματικό κίνδυνο, από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011 θα πρέπει να εξαιρούνται οι τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες που αναφέρονται σε μη παραδοτέες προθεσμιακές πράξεις ή συμφωνίες ανταλλαγής για τον υπολογισμό των συμβατικών αποδόσεων.
- (3) Προκειμένου να οριστεί ότι ορισμένες τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες τρίτων χωρών εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την εξαίρεση τρέχουσας συναλλαγματικής ισοτιμίας για μη μετατρέψιμα νομίσματα, σε περίπτωση που η εν λόγω τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των αποδόσεων που προκύπτουν βάσει μη παραδοτέων προθεσμιακών πράξεων συναλλάγματος ή συμφωνιών ανταλλαγής. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξάγει η Επιτροπή, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη Διοργανική Συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (4) Η Αρχή Χρηματοοικονομικής Συμπεριφοράς του Ηνωμένου Βασιλείου (Financial Conduct Authority – FCA) ανακοίνωσε ότι θα σταματήσει να στηρίζει την κατάρτιση ενός από τους σημαντικότερους δείκτες αναφοράς επιτοκίων, δηλαδή του Διατραπεζικού Επιτοκίου Λονδίνου (LIBOR), πριν από το τέλος του 2021. Από το τέλος της μεταβατικής περιόδου της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, στις 31 Δεκεμβρίου 2021, το LIBOR δεν θα θεωρείται πλέον δείκτης αναφοράς κρίσιμης σημασίας. Ωστόσο, η παύση του LIBOR μπορεί να επισύρει αρνητικές επιπτώσεις, οι οποίες θα προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Στην Ένωση υπάρχουν συσσωρευμένες από το παρελθόν συμβάσεις στους τομείς των χρεωστικών τίτλων, των δανείων, των προθεσμιακών καταθέσεων και των παραγώγων που αναφέρονται στο LIBOR, οι οποίες λήγουν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 και δεν περιλαμβάνουν ισχυρές συμβατικές εφεδρικές διατάξεις για την κάλυψη της παύσης του LIBOR. Πολλές από τις συμβάσεις αυτές δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αναδιαπραγμάτευσης για την ενσωμάτωση συμβατικής εφεδρικής λύσης πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Συνεπώς, η παύση του LIBOR μπορεί να προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης.
- (5) Προκειμένου να είναι εφικτή η διασφάλιση της ομαλής εκκαθάρισης των συμβάσεων που αναφέρονται σε δείκτη αναφοράς ευρείας χρήσης, η παύση του οποίου μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες που θα προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης, και σε περίπτωση που οι συμβάσεις αυτές δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αναδιαπραγμάτευσης για την ενσωμάτωση συμβατικού εφεδρικού επιτοκίου έως την παύση του εν λόγω δείκτη αναφοράς, θα πρέπει να καθοριστεί ένα πλαίσιο για τη στήριξη της παύσης δεικτών αναφοράς αυτού του είδους. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει έναν

μηχανισμό που αποσκοπεί στη μετάβαση των εν λόγω συμβάσεων σε κατάλληλους δείκτες αναφοράς αντικατάστασης. Οι δείκτες αναφοράς αντικατάστασης θα πρέπει να διασφαλίζουν την αποφυγή της αδυναμίας εκπλήρωσης των συμβάσεων, η οποία μπορεί να επισύρει αρνητικές επιπτώσεις που θα προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης.

- (6) Προκειμένου να διασφαλιστούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τον καθορισμό ενός δείκτη αναφοράς αντικατάστασης που θα χρησιμοποιηθεί για την εκκαθάριση συμβάσεων οι οποίες δεν έχουν τεθεί σε αναδιαπραγμάτευση έως την ημερομηνία διακοπής της δημοσίευσης του δείκτη αναφοράς που έχει τεθεί σε παύση. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷. Η ασφάλεια δικαίου προϋποθέτει ότι η Επιτροπή ασκεί τις εν λόγω εκτελεστικές αρμοδιότητες μόνον εφόσον επέλθουν επακριβώς καθορισμένα γεγονότα ενεργοποίησης που αποδεικνύουν με σαφήνεια ότι η διαχείριση και η δημοσίευση του δείκτη αναφοράς που θα αντικατασταθεί έχουν τεθεί σε οριστική παύση.
- (7) Όπου κρίνεται αναγκαίο, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει, την κατάλληλη στιγμή, σύσταση με την οποία τα κράτη μέλη προτρέπονται να ορίσουν, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, ένα επιτόκιο αντικατάστασης του δείκτη αναφοράς που τέθηκε σε παύση για συμβάσεις που έχουν συναφθεί από οντότητες οι οποίες δεν είναι εποπτευόμενες οντότητες που υπόκεινται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1011. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασυνδεσιμότητα των συμβάσεων, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να προτείνει να είναι τα εθνικά επιτόκια αντικατάστασης πανομοιότυπα με το επιτόκιο αντικατάστασης που ορίζει για συμβάσεις οι οποίες έχουν συναφθεί από εποπτευόμενες οντότητες.
- (8) Η Επιτροπή θα πρέπει να ασκεί τις εκτελεστικές της αρμοδιότητες μόνο σε περιπτώσεις στις οποίες εκτιμά ότι η παύση ενός δείκτη αναφοράς μπορεί να επισύρει αρνητικές επιπτώσεις που θα προκαλέσουν σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης. Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να ασκεί τις εκτελεστικές της αρμοδιότητες μόνον εφόσον έχει καταστεί σαφές ότι δεν μπορεί να αποκατασταθεί ο αντιπροσωπευτικός χαρακτήρας του σχετικού δείκτη αναφοράς ή ότι ο δείκτης αναφοράς δεν θα δημοσιευτεί πλέον σε μόνιμη βάση.
- (9) Η χρήση του δείκτη αναφοράς αντικατάστασης θα πρέπει να επιτρέπεται μόνο για συμβάσεις οι οποίες δεν έχουν τεθεί σε αναδιαπραγμάτευση πριν από την ημερομηνία παύσης του οικείου δείκτη αναφοράς. Επομένως, η χρήση του δείκτη αναφοράς αντικατάστασης που ορίζεται από την Επιτροπή θα πρέπει να περιορίζεται σε συμβάσεις τις οποίες έχουν ήδη συνάψει εποπτευόμενες οντότητες κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης που ορίζει τον δείκτη αναφοράς αντικατάστασης. Επιπλέον, λαμβανομένου υπόψη ότι μια εκτελεστική πράξη αυτού του είδους αποσκοπεί στη διασφάλιση της συνέχισης των συμβάσεων, ο καθορισμός του δείκτη αναφοράς αντικατάστασης δεν θα πρέπει να επηρεάζει συμβάσεις οι οποίες περιλαμβάνουν ήδη κατάλληλη συμβατική εφεδρική διάταξη.
- (10) Κατά την άσκηση των εκτελεστικών της αρμοδιοτήτων για τον ορισμό δείκτη αναφοράς αντικατάστασης, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις συστάσεις

⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

των ομάδων εργασίας του ιδιωτικού τομέα που λειτουργούν υπό την αιγίδα της αρμόδιας κεντρικής τράπεζας για το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα επιτόκια του δείκτη αναφοράς αντικατάστασης, όσον αφορά τα επιτόκια αντικατάστασης που θα χρησιμοποιηθούν σε υφιστάμενα χρηματοπιστωτικά μέσα και συμβάσεις που αναφέρονται στον δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση. Οι συστάσεις αυτές θα πρέπει να βασίζονται σε εκτενείς δημόσιες διαβουλεύσεις και σχετική εμπειρογνομosύνη, ενώ θα πρέπει επίσης να αποτυπώνουν τη σύμφωνη γνώμη των χρηστών του δείκτη αναφοράς σχετικά με το πλέον κατάλληλο επιτόκιο αντικατάστασης για τον δείκτη αναφοράς επιτοκίου που τίθεται σε παύση.

- (11) Δεδομένου ότι κύριος στόχος αυτών των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων είναι η διασφάλιση της ασφάλειας δικαίου για τις εποπτευόμενες οντότητες, με υφιστάμενες συμβάσεις που αναφέρονται σε δείκτη αναφοράς ο οποίος τίθεται σε παύση, οι αρμόδιες αρχές εποπτευόμενης οντότητας που χρησιμοποιεί τον δείκτη αναφοράς που τίθεται σε παύση θα πρέπει να παρακολουθούν την εξέλιξη των συσσωρευμένων από το παρελθόν συμβάσεων παλαιού τύπου μεταξύ των αντισυμβαλλομένων σε συμβάσεις αυτού του είδους και να γνωστοποιούν τα πορίσματά τους στην Επιτροπή και στην Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ) σε ετήσια βάση.
- (12) Επομένως, ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/1011 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.
- (13) Δεδομένου ότι, από 1η Ιανουαρίου 2021, το LIBOR δεν θα αποτελεί πλέον δείκτη αναφοράς κρίσιμης σημασίας κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011, ενδείκνυται να αρχίσει να ισχύει ο παρών κανονισμός χωρίς καθυστέρηση,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2016/1011

- 1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:
  - α) στην παράγραφο 2, προστίθεται το ακόλουθο στοιχείο θ):

«θ) σε δείκτη αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών που ορίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 3.»
  - β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι 3 και 4:

«3. Η Επιτροπή δύναται να ορίσει δείκτες αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών τους οποίους διαχειρίζονται διαχειριστές που βρίσκονται εκτός Ένωσης, όταν πληρούνται όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

    - α) ο δείκτης αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών αναφέρεται σε τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία νομίσματος τρίτης χώρας που δεν είναι ελεύθερα μετατρέψιμο·
    - β) οι εποπτευόμενες οντότητες χρησιμοποιούν τον δείκτη αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών σε συμβάσεις παραγώγων σε συχνή, συστηματική και τακτική βάση, με σκοπό την αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβλητότητας των τιμών συναλλάγματος τρίτων χωρών·
    - γ) ο δείκτης αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών χρησιμοποιείται ως επιτόκιο διακανονισμού για τον υπολογισμό της απόδοσης της σύμβασης παραγώγου που αναφέρεται στο στοιχείο β) σε διαφορετικό νόμισμα από το νόμισμα με περιορισμένη δυνατότητα μετατροπής που αναφέρεται στο στοιχείο α).

4. Η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 49 για την κατάρτιση και την επικαιροποίηση, κατά περίπτωση, ενός καταλόγου δεικτών αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών που πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 3. Οι αρμόδιες αρχές των εποπτευόμενων οντοτήτων που χρησιμοποιούν δείκτες αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών τρίτων χωρών, οι οποίοι ορίζονται από την Επιτροπή σύμφωνα με την παράγραφο 3, γνωστοποιούν στην Επιτροπή και στην ΕΑΚΑΑ τον αριθμό των συμβάσεων παραγώγων που χρησιμοποιούν τον συγκεκριμένο δείκτη αναφοράς συναλλαγματικών ισοτιμιών για την αντιστάθμιση του κινδύνου μεταβλητότητας των τιμών συναλλάγματος τρίτων χωρών, τουλάχιστον ανά δύο έτη.»

2) παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο 23α:

«Άρθρο 23α

Υποχρεωτική αντικατάσταση ενός δείκτη αναφοράς

- (1) Η Επιτροπή δύναται να ορίσει δείκτη αναφοράς αντικατάστασης ενός δείκτη αναφοράς, του οποίου θα παύσει η δημοσίευση, σε περίπτωση που η παύση της δημοσίευσης αυτής μπορεί να προκαλέσει σημαντικές διαταραχές στη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών της Ένωσης, και υπό την προϋπόθεση ότι έχει επέλθει οποιοδήποτε από τα ακόλουθα γεγονότα:
- α) η αρμόδια αρχή για τον διαχειριστή του εν λόγω δείκτη αναφοράς έχει εκδώσει δημόσια δήλωση, ή έχει δημοσιεύσει πληροφορίες, όπου ανακοινώνεται ότι δεν μπορεί να αποκατασταθεί η ικανότητα μέτρησης της υποκείμενης αγοράς ή της οικονομικής πραγματικότητας με τον εν λόγω δείκτη αναφοράς μέσω της άσκησης των διορθωτικών εξουσιών που αναφέρονται στο άρθρο 23·
  - β) ο διαχειριστής ενός δείκτη αναφοράς έχει εκδώσει δημόσια δήλωση ή έχει δημοσιεύσει πληροφορίες, ή η δημόσια δήλωση έχει εκδοθεί ή οι πληροφορίες έχουν δημοσιευτεί για λογαριασμό του εν λόγω διαχειριστή, όπου ανακοινώνεται ότι ο διαχειριστής έχει παύσει ή θα παύσει την παροχή του δείκτη αναφοράς, σε μόνιμη βάση ή επ' αόριστον, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά τον χρόνο έκδοσης της δήλωσης ή της δημοσίευσης των πληροφοριών, δεν υφίσταται διάδοχος του διαχειριστή ο οποίος θα συνεχίσει να παρέχει τον δείκτη αναφοράς·
  - γ) η αρμόδια αρχή για τον διαχειριστή ενός δείκτη αναφοράς ή οποιαδήποτε οντότητα με αρμοδιότητα άσκησης μέτρων αφερεγγυότητας ή εξυγίανσης επί του διαχειριστή του εν λόγω δείκτη αναφοράς έχει εκδώσει δημόσια δήλωση ή έχει δημοσιεύσει πληροφορίες όπου δηλώνεται ότι ο διαχειριστής του εν λόγω δείκτη αναφοράς έχει παύσει ή θα παύσει την παροχή του δείκτη αναφοράς, σε μόνιμη βάση ή επ' αόριστον, υπό την προϋπόθεση ότι κατά τον χρόνο έκδοσης της δήλωσης ή της δημοσίευσης των πληροφοριών δεν υφίσταται διάδοχος του διαχειριστή ο οποίος θα συνεχίσει να παρέχει τον εν λόγω δείκτη αναφοράς.
- (2) Ο δείκτης αναφοράς αντικατάστασης αντικαθιστά, εκ του νόμου, όλες τις αναφορές στον δείκτη αναφοράς του οποίου έπαυσε η δημοσίευση σε χρηματοπιστωτικά μέσα, χρηματοπιστωτικές συμβάσεις ή μετρήσεις της

απόδοσης επενδυτικού κεφαλαίου, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) τα εν λόγω χρηματοπιστωτικά μέσα, οι συμβάσεις και οι μετρήσεις απόδοσης αναφέρονται στον δείκτη αναφοράς του οποίου έπαυσε η δημοσίευση κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκτελεστικής πράξης που ορίζει τον δείκτη αναφοράς αντικατάστασης·
  - β) τα εν λόγω χρηματοπιστωτικά μέσα, οι συμβάσεις ή οι μετρήσεις απόδοσης δεν περιέχουν κατάλληλες εφεδρικές διατάξεις.
- (3) Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις για τον καθορισμό δείκτη αναφοράς αντικατάστασης σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 50 παράγραφος 2, εφόσον πληρούνται μία από τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1. Κατά την έκδοση της εκτελεστικής πράξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη σύσταση που διατυπώνεται από ομάδα εργασίας εναλλακτικών επιτοκίων αναφοράς, εφόσον υπάρχει, η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα της αρμόδιας κεντρικής τράπεζας για το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται τα επιτόκια του δείκτη αναφοράς αντικατάστασης.
- (4) Οι αρμόδιες αρχές των εποπτευόμενων οντοτήτων που χρησιμοποιούν τον δείκτη αναφοράς που ορίζει η Επιτροπή παρακολουθούν αν οι εκτελεστικές πράξεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ελαχιστοποιούν την αδυναμία εκπλήρωσης των συμβάσεων ή άλλες αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη και τις επενδύσεις στην Ένωση. Για τον σκοπό αυτόν, υποβάλλουν εκθέσεις στην Επιτροπή και στην ΕΑΚΑΑ σε ετήσια βάση.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος